

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Hálátlanság.

Nagyon sok bűne van Hegyi Antalnak, annyira sok, hogy egy nap el sem lehetne számlálni, annál inkább papírra tenni. De azért éppen a t. plébános úr az, aki mindenkit eláztat, aki mindenkit meghurcol és mindenkit gyanúsít. Pedig, ha valaki bűnös, ha valakinek bűnhödni-e kellene elkövetett bűneiért, úgy senki sem veheti el méltóbban a büntetését, mint éppen Hegyi Antal.

De, hát ennek az embernek igen nagy szerencséje van, mindig akad valaki, aki kirántja a binárból. Csak néhány éve még, hogy elkövetett visszaéléseért a papi funkcióktól eltiltották és már-már ott állt, hogy papi állásától is végképen megfosztják: midőn előállt az öreg Eszes Mátyás, meg Fodor Sándor és a saját költségükön felmentek Vácra, az összes tényezőket, kanonokokat, püspököket, egyszerű a vácsi szentszék összes tagjait sába járnak, ökölnyi könnyeket potyogtatva előttük Hegyi Antal érdekében. Elmondhatjuk: mert biztosan tudjuk, hogy könyörgésükkel lágyították meg néhány öreg főpap szívét annyira, miszerint ígéretet tettek, hogy Hegyi Antal összes bűneit töredelmes bűnbánat után elengedik és őt visszahelelyezik.

Ezek megtörténte után azt lehetne gondolni, de fel is kellene

tételezni, hogy az öreg Eszes Mátyásnak Hegyi Antal holtig lekötöztetett szolgálja marad, hogy Hegyi Antal lesz az az ember, aki Eszes Mátyásnak a tettét soha az életben nem felejtí el és ott ahol csak lehet, iparkodik visszaszolgálni.

Hát aki azt hitte, vagy reményeltte, azt előre is tudtuk, hogy reményében alaposan fog csaladkozni, amint csaladkozott is. Hegyi Antal volt az, aki az első alkalommal a «Tiszavidék» mult vasárnapi számában nem csak, hogy letámadja Eszes Mátyást, hanem becsületében is meghurcolja hálából.

Nem akarjuk mi Eszes Mátyást védelmezni, mert Eszes Mátyás a mi részünkről nem érdemli meg a védelmet. Nagyon is rászolgált arra, hogy Hegyi Antal lehurcolja. Hiszen jól tudjuk éppen mi, hogy Hegyi Antalt semminek sem hívják Eszes Mátyás nélkül. Hegyi Antal sohasem szerepelhetett volna, ha Eszes Mátyás annak idejében elő nem rántja és oda nem állítja Csongrád város közönségének színe elé, mint vezert.

De azt is igen jól tudjuk, hogy hányszor kivágta Hegyi Antalt a bajból, akkor: midőn nyakig úszott benne. Hányszor elárverezték volna még a reverendáját is, ha az öreg Eszes ki nem fizette volna helyette azt a sok mindenféle birságot és egyéb adóságokat.

Hát bizony mi nem védelmezzük

az öreg Eszeset. Nem ám! mert ha ő nincs, hát akkor már rég megszabadultunk volna Hegyi Antaltól. Ha pedig megszabadultunk volna, mindjárt megszűnt volna az a rút gyűlölség, az a testvérharcz, mely ittléte óta köztünk dúl, melynek előidézője és szítója éppen Hegyi Antal.

Amennyi vétke van Hegyi Antalnak a béke feldúlásában, éppen annyi a vétke Eszes Mátyásnak abban, hogy a Hegyi érdekéért képes volt a város fejlődését és nyugalma feláldozni.

Az igazat megvallva, amennyire tiszteltük és becsültük Eszes Mátyást akkor még: midőn Ordódy és Visy meg Szivák első választása alkalmával, mint pártunk részére küzdött a szabadelvű zászló alatt, épp annyira megróttuk akkor: midőn velünk szemben folyton a Hegyi szekérét toltá és rántotta ki a sárból, midőn az már megfellekelt.

Nem is Eszes Mátyás miatt kelünk ki most sem, hanem ostorozzuk: mert ostoroznunk kell a hálátlanságot, mint az összes bűnök legundokabbikát. Ostorozzuk pedig éppen Hegyi Antalt azért: mert éppen Hegyi Antalnak úgy is, mint papnak, de úgy is, mint egy párt vezérének kellene jó példát mutatnia, hogy azok, akik őt követik, a jó példában is kövessék.

A «Tiszavidék» mult számában

TARBAZA

Nem dohányzó.

Irta: Kádár Lajos.

Kalauz! Kalauz! női szakaszt kérek! Két ülést Kolozsvárig! anya és leánya türelmetlenkedtek így, közvetlen a vonat indulása előtt érkezőn a pályaudvarra.

«Női szakasz megtelt. Tessék a — nem-dohányzóba beszállani» szölt, ajtót nyitva a hölgyeknek a kalauz.

A nők engedve a kényszerűségnek, beléptek a szakaszba, melynek egyetlen utasa udvariasan akart segítségükre lenni felszállásukban és podgyászuk elhelyezésében. Visszautasították. A nők helyet foglaltak a férfival szemben, a kalauz átlukgatta jegyeiket, a vonat megindult.

«Rettenetes a hőség», szölt az ifjú nő anyjához, evetvén keztyűt és a nagy meztelenség homlokát törülgette.

«A hölgyek Kolozsvárra utaznak?» kérdé az ifjú nőtől a férfi, de válasz helyett gögös pillantásokkal mérték végig. Megértette a pillantások mögött rejlő méltatlankodó indulatot és hallgatott. Idő multán

azonban türehtetlen lett neki a némaság. Ki-ki tekintett az ablakon, künn már homály van, a kocszi lámpáit már gyújtogatni kezdik. Unalmában az ujjain lévő gyűrűkkel kezdett játszadózni, lehúz egyet és minden gyűrűjével társalogva, így szölt: Te szép gyűrűm, szeretlek és kedvellek, becsüllek, mert hisz az orosz czár ajándékozott nekem, de hát el veled! szölt fájdalmasan és a drágaköves gyűrűt kihajítja az ablakon.

Ijedtség szállta meg a hölgyeket, örültnek tartották útársukat, az azonban folytatta beszélgetését.

«Téged is kedvellek, lelkemhez nőttél, uram és királyom ajándéka» szölt, lehúzta ujjáról a gyűrűt és az ablakon kihajítva, így folytató: menj a többi után, menned kell.

És kihajító ezt is és még néhányat az ablakon.

Semmi kétség, ez az ember megörült! Valószínű, hogy nagyzási hóbortban szenved és azért beszél császárokról, királyokról és úgy dobálja a drágábbnál-drágább ékköves gyűrűket mintha dióhéjakról lenne szó! És egy ilyen örült emberrel estidején

két tehetetlen nő egy vasuti kocsiban. Vészféket nem találtak, megállíog még sokáig kell várniok és az örült folytatta könnyelmű, de borzasztó játékát, míg végre jegygyűrűjére került a sor.

«Kedves jegygyűrűm, te vagy életem legbecsesebb emléke, boldogságom kútforrása, de mi haszna, sorsod a többivel közös, el veled!

Most a férfi tekintete az ifjú nő kezére esett, akinek az ujján szép gyűrű ékeskedett.

«Kisasszony, az ön ujján egy szép gyűrű pompázik, de az is a többi után megy,» szölt és a gyűrű után nyúlt.

A leány egy aggodalmas pillantást vetett anyjára. Ez némán, halálra ijedten igenlőleg bólintott. Hogy is merete volna az örültet haragra ingerelni?! Az értékes és különösen becses emlékü gyűrű az őrzöngő mániájának lett áldozata és az ablakon át a többihez vándorol. Mély csend következett erre, az idegen egy sarokba vonult és látszólag álomba szenderült, — melyből néha-néha emelte föl fejét.

Ugyan mi megyen most végbe agyában. Egyszerre csak csengő hangján, fájdal-

«13 próbás hazafiak» című cikkben pelengére állítja a többek között Eszes Mátyást is, akit neki éppen nincs joga kipellengérezni. Sőt azzal is vádolja, hogy a «Csongrád és Vidéki» takarékpénztárt saját családi bankjának tekinti.

Hát hiszen erre nem is érdemes válaszolni, mert azt mindenki, de különösen Hegyi Antal, aki mint tudjuk, annak a banknak az alapításánál résztvett, sőt ha jól emlékszünk, annál a takaréknál valamiféle bizottsági tag is volt, tudhatja leginkább, hogy az az állítása nélkülöz a valóságot. De hát mit beszél éppen Hegyi Antal, aki nem egyszer, sem nem kétszer vette igénybe azt a takarékot nem csak szükségleteinek fedezésére: hanem korteszélokra is szedett fel onnan pénzt. Különben ez a jó úr más szemében meglátja a szálkát, de a magáéban a gerendát sem veszi észre.

No igen: mert hiszen dr. Baross János megválasztása ellen beadott petícióért járó 3000 korona biztosítékot úgy tudjuk, hogy az általa alapított «Tiszavidék» takarékpénztárból emelték el, oda pedig a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezetektől vették kölcsön és mint tudjuk, ezeket a szövetkezeteket a t. plébános úr egészen más célból állította fel.

Különben ezek mind mellékes dolgok, a fő az, miért síkra kelünk, mit rosz néven veszünk és bűnnek tartjuk azt a hálátlanságot, melyet Hegyi Antal tanúsít akkor: midőn Eszes Mátyást lapjában meghurezolja.

Eszes Mátyás úr pedig fogja magát és támadjon le bennünket azért: mert az ő kedves szeretetre méltó Hegyi Antalat, kiért ő annak idejében ott könyörgött Vácztól a váci szentszék tagjai előtt, kit ő annak idejében pénzzel és tanácsal gyanúsítani, hogy a bűnök legocsmányabbikát, a hálátlanságot követett el vele szemben.

mas rezgással így szól: már sajnálom szép gyűrűmet, vissza kell őket szereznem.

Anya és leány kétségbeesetten tekintettek egymásra. Végtére is ez örült tőlük fogja követelni gyűrűt és még valamelyes erőszakot követ el rajtuk. Az idegen pedig egészen ártatlan mosolygással az ablakfüggöny zsinórával játszadozott ezalatt.

«Ime, megjöttél már, kedves ajándéka az orosz czárnak» és a csillogó gyémánt gyűrűt ujjára húzta. És így érkeztek meg azon sorrendben eldobott gyűrűi, amint elhajigálta őket. Legvégül megkerült a kisasszony gyűrűje is.

«Kisasszony, vegye vissza gyűrűjét. Ön vonakodott velem társalogni, én azonban bátorkodtam önt mégis tolem telhetőleg mulattatni. Én Bellarmini a bűvészek királya vagyok.

É pillanatban a vonat megállott, a kaulauzok az állomás nevét kiáltva, ajtókat nyitogatnak és e mozgalmas zaj közepette, a hölgyeket ámulatba hagyva az idegen hirtelen távozik és eltűnik a tömegben.

— **Vasárnap.** Bizonyos bizalmi nyilatkozatokról is lehetne beszélni és továbbá arról, hogyha az ellenkezőjét akarja az ember kézzel foghatólag kimutatni, hát miért kap akkor egy kis bús nyomást, vagy baraczkot stb. Tehát hallgassunk, ne beszéljünk, ne szaporítsuk a szót. Minek az? Mondják: a kutya ugat, a karaván halad. Hát legyen. Ha elvette az Isten az emberek esztét. ha nincs erkölcsi bátorságuk kirukkolni férfiasan, nyiltan: hát azzal mi ezután nem törődünk. Szép, hogy még bankettet nem rendeznek a mennyei örömről! Mennyi bangzatos pohár köszöntő marad így a keblek mélyén, mennyi hamis frázis temetkezik így az idő előtti sírba! Meg se születnek, máris meghalnak. Béke hamvaikra!

— **Legyenek nyugodtak.** Abban a felhívásban, melyet pártunk november 11-iki kelttel adott ki a megyei képviselőválasztás érdekében, az van mondva, hogy a «a helybeli szabadelvűpárt közös erővel tényleg felmet aratott» stb. Hát legyen nyugodtak a t. Hegyi-párt, hogy a közös erő alatt nem a Faragó-Szarka-párt csatlakozását értették: mert ezt annál inkább nem is érthették, amennyiben abból a pártból egyetlenegy szál választó sem szavazott le dr. Baross Jánosra, annál kevésbé maga Faragó és Szarka. Az a t. párt a múlt évi december havi választásnál elfogadta ugyan a közösséget, sőt mint tudva van, a szabadelvűpárt, mely készséggel csatlakozott a Dienes Márton zászlója alá, maga erejéből, tehát az ugynevezett Faragó és Szarka-párt támogatása nélkül is megválasztotta volna nem csak Dienes Márton: hanem akár kit is, de azért a vezérszerepet akkor a Kossuth-párti Faragónak és Szarkának engedték át azért: mert a jelölt is Kossuth-párti volt. Az is igaz, hogy a mostani megyei képviselőválasztás alkalmával a szabadelvűpárt szavazó-lapjára a jelöltek közé felvette dr. Szarka Mihályt is, de nem azért, hogy azoktól viszont támogatást várjon. Mert hiszen nem hogy támogattak volna bennünket, hanem ellenkezőleg lapunk felelős szerkesztőjét a Szarka-pártiak valamennyien törölték és helyette a Hegyi-párti Máté Józsefet írták be. Ez pedig onnan magyarázható, hogy a Szarka-párti választók épen olyan tözsgyökeres 48-as és függetlenségi Hegyiék a revizionisták. Annyira átvannak hatva a Kossuth-párti eszméktől, a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméjétől, hogy nem is tekintik embernek, akinek legalább 50 hold földje nincs. Ezek azok, akikre Mezőffy Vilmos azt mondotta: *mándlisok*. Kik nem csak az egyszerű földművest és földmunkást, hanem az intelligens osztályhoz tartozó egyéneket is lenézik. Ezek azok, kikből csak úgy pöffeszkedik a buta gög, pedig értelmiség tekintetében sokkal alantabb állnak az imi és olvasni nem tudó földmunkásnál. Ezek azok, akik a népet gunyosan «szegénységnek»-nek nevezik. Ezek azok, akik elvárják az intelligens emberektől, hogy őket butaságuk daczára megsüvegeljék. Mi pedig büszkék vagyunk rá, hogy ezek a dölyfös mándlisok nem támogatnak. Legyenek tehát nyugodtak, akik e miatt nyugthatatlankodnak, hogy mi ennek a nevezetes 8—10 emberből álló pártnak a közösségére nem appellálunk.

UJDONSÁGOK.

— **Erzsébet-ünnep.** A csongrádi áll. polg. leányiskolában szép Erzsébet ünnepélyt rendeztek boldogult királynénk emlékére. A nagy tornaterem szépen elrendezve gyászfátyollal letakart Erzsébet képet tüntetett fel főekességül. Bevezetőül a Hymnuszt énekelték a növendékek. Miután az igazgató egy-két megnyitó szót mondott, «Prolog» került a sorra, melyet csinosan adták elő Boér Erzsike és Sövényházy Mariska IV. osztályos, Cserna Anna III. osztályos és Vannay Erzsike II. osztályos növendékek. Ezután az igazgató ült a felolvasó asztalhoz és nem is annyira olvasott mint szabadon mondott az általánosan ismert ékesszólásával sikerült emlékbeszédet a megdicsőült királynéről, erre a kis Sövényházy Juliska I-ső osztályos növendék szavalt a igen édesen Szabolcska Mihály ábrándos költeményét «Volt egyszer egy királyné». Befejezésül a szózatot énekelték a tanulók. Kár, hogy e kulturintézmény ünnepélyén oly igen kevesen vettek részt. — A polgári fiúiskolában Farkas Béla igazgató tartotta a gyászbeszédet, Horváth Lajos IV. o. tanuló költeményt szavalt s az ifjúság gyászdalt énekelt. — Az elemi iskolában, mivel az előadások szüneteltek, a gyászünnepély elmaradt.

— **A királyi Curia** Baross János szeretett képviselőnk és Csemegi Antal választási elnök ellen beadott petíció tárgyalását 1902. január 17-dikére tűzte ki.

— **Választmányi ülés.** A polgári kör választmánya ma d. u. saját helyiségében a folyó ügyek elintézésére véget ülést tart.

— **Telephon összeköttetés a torony és a tűzorségi szoba közt.** A képviselő-testület tudvalevőleg elhatározta, hogy a torony-orszoba és a tűzorségi szoba közt telephon összeköttetést létesít, ami e héten meg is történt. Bár adná Isten, hogy egyáltalán ne lenne ok e sodronyt a megjelölt célból igénybe venni.

— **Felolvasás a bürokról.** Báró Luzsénzky Félix f. hó 20-án este a Caszinóban érdekes felolvasást tartott a bürokról, a bürokr javára. Sajnos, hogy a humánus és tanulságos előadáson sokan nem jelentek meg.

— **Látványosság.** Egész csendben, minden zaj nélkül közelg a Csongrád-Szentes közti Tisza híd a megvalósuláshoz. Amilyen nagy port vert föl ez az eszme, mikor még csak eszme volt, annyira megcsapoant az érdeklődés most, midőn már már testté válik az íge. Sokan talán nem is tudják, hogy tényleg építés alatt áll e nagyszerű építmény, pedig aki időt venne magának és lescátálna így vasárnapi délután az ásás torkolatához, remek látványosságban lenne része. Látná a nyüzsgő, mozgó dolgozókat, látná az alapozás remek kivitelét, látná ott sok mindent, ami a nem szakértő előtt sokkal érdekesebb és szebb, mint maga a fölépült vashíd pilléreivel és oszlopvasrészeivel egyetemben, mely egy nagy vastömegnél nem egyébb, csak hogy át van vezetve a Tiszán és azon keresztül lehet járni, de ha építés közben szemléljük, akkor van módunk bámulni és csodálni a tudomány nagyszerűségét, melynek segítségével millió vas és farészekből oly csodás dolgot tud alkotni, mint amily csodás egy készen álló híd.

— **Vadászat.** A csongrádi vadásztársulat tegnap nagy hajtvadászatot rendezett.

— **Vörheny.** A gyermekesereg veszedelmes betegsége, a vörheny, a múlt héten még nagyobb mérvben lépett fel városunkban. E miatt a központi elemi iskolában is két hétre beszünttetett a tanítás. A kültéri és szipuczai iskolákban holnap ismét kezdetét venné az előadás, ha a feljövő tanulók egészségi állapota majd azt megengedi. A tanyák között, a belvárosban és a polgári iskolákban azonban rendesen folyik a tanítás.

— **Widovits János** humorista és imitator a Magyar Király szállodában tegnap este kezdte s ma este folytatja élvezetesnek ígérkező előadását. Ajánljuk a művész urat a műpártoló közönség szives figyelmébe.

— **Postamasterek sorsjegyei** kapható: Váradi Jakab Bagossy József urak és a Csongrádi fogyasztási szövetkezet üzleteiben, valamint a m. kir. postahivatalnál, *Egy sorsjegy ára 1 korona.* Huzás 1902. január 4-én Mező-Berényben hatóság ellenőrzés mellett. A sorsjáték tervezetét térszűke miatt jövő számunkban hozzuk.

— **Értesítés.** Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a borítaladó kiegyezése tárgyában az egyezkedések a

képviselőtestület által kiküldött bizottság előtt f. hó 27-ig tartanak, mely idő után az adó hivatalból fog kiszabni. Jelenleg 30%-kal kell többet fizetni, mint a milyenek a régebbi megállapodások voltak.

Előfizetési felhívás. Szegeden a «Dugonics-Társaság» 1200 korona pályadíjat tűzött ki Szeged ethnographiai történetének megírására. A díjat Kövács János «Szeged és népe» című műve nyerte meg, melyet most a Társaság 35. évfolyam közrebocsát. Az illusztrált mű ára 10 korona s megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy Szegeden. A könyv december hónapban jelenik meg.

Közgazdaság.

Milyen magot vessünk?*)

(Folytatás)

A gabnamoly.
(Tinea granella)

7—10 m/m hosszú parányi hernyócska, melynek 16 lába van; színe sárgás-fehér, feje és hasa pedig világos barna; testén imitt-amott apró alig észrevehető szőrök vannak. Ez a kicsi hernyó nyáron berágja magát a gabnanembe és a megrágott szemeket csomókká összefonja.

A gabnamoly minden gabonanemet megtámadja, de legszívesebben a búzát. Maga a gabnamoly egy apró lepke vagy pille. A lepke egészben véve fehéres színű, a melső szárnyak szürkék és ezüstös vagy sötét barna sávokkal vannak tarkázva, a hátsó szárnyak világos szürkék, a fej és a tar fehér, a potroh fehéres szürke.

A lepke május végén, június elején néha seregesen található a magtárak körül éjszaka, nappal a falakon vagy gerendákon pihen.

A gabnamoly lepke a gabnaszemekre rakja le egyenkint 30—100 tojását (petéjét), mely után 14 napra kikel a kis hernyó. Ez kirágja a szem belsejét és utána a másikba kezd. Az üres szemeket egy csomóba fonja össze és így 20—30 szemet is találunk egy rakáson.

Ha a hernyó teljesen kifejlett elhagyja az eddigi lakását, a kirágott és összefort gabonanemeket és nyugtalanul szaladgál ide s tova a garmadán folyton nyálat eresztve a száján. Így ha sok hernyócska mázskál a garmadán, úgy néz ki mintha pókhálóval volna bevonva. Ezekután legtöbbször a repedések és hasadékokban bebabozza magát. A báb állapot csak 2—3 hétig tart, ennek letelte után kibúvik belőle az új lepke.

A gabnamoly igen nagy kárt tehet a magtárban, mert nagyon szaporodik és még az ép szemeket is össze-vissza fúrja szállaival. Azt lehet mondani, hogy még károsabb mint a gabona zsizsik.

A védekezésnél első sorban a repedéseket, hasadékokat tüntessük el, vagy meszelés, vagy kátrányozás által, hogy a babozását megakadályozzuk. A lepke repkedésének idején keressük ki a már bent lévő lepkéket, az ablakokat, ajtókat pedig zárjuk el úgy, hogy azon a kintlévők bene jöhessenek. Legnagyobb sikert érünk el azonban a gabona forgatásával, de csakis akkor, ha ezt májustól júniusig tesszük. Azt tapasztalták ha a gabonára sőt hintenek, akkor elhagyja a moly a gabonát. Azért ajánlatos a gabona behordása előtt a padlót sósvizvel leönteni.

A buza angolnáska.

(Anquillula tritici vagy Tyleuchus scandeus.)

A buza szem néha úgy a magtárban mint a kalászban néha egészen elváltozik t. i. gömbölyű, barna vagy fekete színű és jóval keményebb, mint a másik. Ezen elváltozás annyira feltűnő, hogy az ember nem is buzának, hanem konkolyának nézi az ilyen szemet. Ezt rendszeren golyó vagy gömbölyű üszögnek is nevezzük.

Ezt a betegséget egy gilisztához hasonló 2—4 m/m. hosszú, elől hátul hegyes féreg okozza.

Ha a golyóüszkös buza száraz helyen van, a féreg nem szaporodik, de 15—20 évig is él.

Ha az egészséges szemmel együtt elvetjük, a nedves földben a külső héja lerotlad a buzának, az angolnáska kimászik belőle és a közelében levő buza palántára felkapaszkodnak és belefúródnak a

levél hüvelye és szára közé. Az ilyen buzavérvény eltörpül, szára rövid marad, levelei, kivált a felsők lekonyulnak, csavarodottak, zsugorodottak, szélük hullámosan sodort. Ha a buzakalász képződni kezd, kimásznak innen és a kalászban a szembe fészkelik magukat.

Pusztítani legfőljebb a Kühn ajánlta higított kénsavval lehet (1 kgr. kénsav és 150 liter víz). A buzának nem árt, de már az ilyen mag őrlésre nem alkalmas.

Védekezésünk a magnak vetés előtti gondos rostálásában áll, mert az ilyen megtámadott szemből 1 év alatt 1498 ilyen szemet lehet aratni.

Egér, poczok, patkány.

A patkányok csakis a ház körül tartózkodnak, az egér és poczoknak azonban egyik fajtája a háznál a másik a mezőn él és ott pusztít.

Miképen néz ki és hogy szaporodik azt szükségtelen felemlíteni, mert mindenki ismeri. Legfeljebb felemlítésre méltó, hogy egy pár ilyen állat, ha a viszonyok kedveznek egy évben 60-ra is felszaporodik.

Pusztítására felemlitem a macskát, kutyát és a baglyot. Mérgezéssel is nagy kárt lehet tenni bennük, csak az a baj, hogy a mérgezéssel házi állataink közül is elpusztíthatunk egynehányat. Szokták phosphor, strichnin és arzén nevű mérgekkel pusztítani, melyeket orvosi rendeltetése ezen célra a gyógyszerterápiában lehet kapni. Ezen mérgek legtöbbszörre gabonafélékkel, darával keverve lesznek ezen állatoknak elszórva.

A különböző egér és patkány fogók is jó szolgálatot tesznek az irtásnál.

Legujabban Löffler tanár talált ki egy alkalmas szert az irtásra az u. n. Löffler-féle tífuszbacillusokat. Ezen anyag az állatba kerülve egér és patkányokban tífuszbetegséget idéz elő, mely a társaira is ráragad és tömegesen pusztulnak tőle.

Ezt a bacillust tenyésztik és a gazdaságosság rendelkezésére bocsájtják egér és patkányirtási célokra és a ki ezzel próbát akar tenni, forduljon a bakteriologiai intézethez Budapestre (állatorvosi főiskola), a honnan ingyen kapja ezen bacillusokat folyadékban kis üvegcévekben keli használati utasítással együtt.

Ezek lennének azon káros állatok, melyek a mag eltartásánál válnak kárára a szemnek és ha ezektől a gabonánkat megóvjuk, vetés előtt a szemet kikonkolyozzuk és üszög ellen becsávazzuk, a jól érett magot földbe vetve (ha annak munkáját jól megadtuk) a kikelt gabonát jól kezeljük, jó termésünk lesz, ha — a jó Isten végtelen irgalma megengedi.

Konkoly.

(Vége.)

Szerkesztői üzenet.

V. L. Kecskemét. Legközelebb jönni fog.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Budapesti levél.

A főváros ipari és kereskedelmi gócpontja az országban. Ide fordul a vidék érdeklődése szükségleteinek kielégítésénél; innen keres, innen vár értesülést az ipar újabb termékeiről, a kereskedelem újdonságairól; ennek szolgálatában tudósítjuk e lapok t. olvasóit az érdekesebb tudnivalókról. A karácsonyi ünnepek közeledtével **Kertész Tódor** karácsonyi árjegyzéke a napokban jelent meg rendkívül gazdag és érdekes tartalommal, melyet ajánlunk t. olvasóinknak, hogy meghozassák, melőlőt bevásárlásaikat eszközölnék. Az árjegyzék tartalma: Vadász-és véd-fegyverek, vadász-kellékek, mindennemű sport-cikkék, lovaglő- és tornaszerek, football, korcsolya, jég játékok, Hockey, lawn-tennis, stb. Különböző hangszerek, u. m. Ariston, harmonikák, stb. Gyerektáncok, babák, gőzvasutak, Fröbel oktatva mulattatójátékai, társasjátékok óriási választékban, melyeknek megismerésére legezészerűbb a **Kertész Tódor** kiadásában megjelent és 25 kr-ért mindenütt

kapható «Társasjáték Könyvtár», mely száznál több társasjáték részletes leírását tartalmazza, meghozatni. «Football» új társasjáték 2 frt., Ping-Pong vagy asztali tennis frt 1.50-től 10 frt. Salt 2 frt. Karácsonyra: a csillogó, ragyogó ezer és ezertéle karácsonyfádisz; teljes karácsonyfádisz összeállítások már 2 frt 50 krtól kezdve. Sokféle kedélyerítő, meglepetési tréfás tárgyak. Tombola-nyereménytárgy összeállítások Sylvester-estére. Praktikus háztartási cikkek és konyhaszerek, reszelő-, főzelékvágó-, hámozó-, kávédaráló-, főző stb. gépek. Ajándéktárgyaknak kiválóan alkalmas bőr-, díszmü-, bronztárgyak. Uj! Seccsiós figurák. A célszerű és hasznos, valamint díszművek minden újdonsága, mely a világpiacra megjelent, feltalálható **Kertész Tódornál** (Budapest, Kristóf-tér), s megrendelését mindenki mielőbb tegye meg, mert karácsony előtt az utolsó napokban a cég óriási elfoglaltságánál fogva csak nehezen képes vidéki megrendelőit gondosan és pontosan kiszolgálni. A villamvilágítás rendkívüli nagy előnyösségeit egy gazdasági mint egészségi tekintetben mind jobban felismerik hazánkban is s ennek folytán egyre szaporodik azon vidéki városok száma, melyek közmegvilágítása s ezzel kapcsolatosan a magánvilágítás is, villamosságra rendeztetik be. Nagy érdeme van ezen a téren a **Siemens és Halske** cég budapesti telepének, mely közismert kiváló berendezései révén osztatlan elismerést és bizalmat nyert el ugy hazánkban, mint a keleti tartományokban is. Most ujabbán ismét Szentes város rendelte meg a villamvilágítás berendezését a Siemens és Halske budapesti cégégnél és pedig 600 utcai izzólámpát és 12 ivólámpát, magánhasználatra pedig 4000 izzólámpát, mely berendezés a modern technika legújabb vívmányainak felhasználásával már a jövő tavaszal elkészül s ezzel Szentes is a villamos korszakkal haladó városok sorába lép.

Bagossy Józsefnek

a főtéren levő háza szabad kézből eladó. Értekezhetni vele bármikor az üzlethelyiségében.

635/1901. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíróóság 1901. évi Sp. 152/3. számú végzése következtében Réti Ferenc ügyvéd által képviselt Csongrád község javára Kovács József ellen 150. kor. s jár. erejéig 1901. évi október hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok, u. m. nyolcz darab hizott sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíróóság 1901-ik évi V. 145/4. számú végzése folytán 150 korona tőkekövetelés, ennek 1901. évi márczius hó 1. napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 50 korona 30 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Csongrádon leendő eszközülésére 1901. évi november hó 29-ik napjának délelőtti 1/2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Csongrádon, 1901. évi november hó 17-én.

R. Papp István
kir. bírósági végrehajtó.

16895/p.1901. sz. A szegedi kir. törvényszéktől.

Hirdetmény.

A szegedi kir. törvényszék, mint birtokbiróság által közhírré tétetik, hogy Csongrád község jogot nyert arra, hogy az általa létesítendő ellési községi közdülő közút áthelyezése céljaira Csongrád község határában a kisajátítási eljárás fogantatásának.

Az 1881. XLI. tcz. 46. §-ában szabályozott kártalanítási eljárásra határnapul folyó évi december hó 9 napjának d. e. 9 órája Csongrád község közházához kitűzetett. Az eljárás meneténél a kisajátítási összeírás sorrendje az irányadó. A kitűzött határnapra az érdekeltek azzal a figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, továbbá, hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

A távollevők, vagy ismeretlen tartozkodásúak számára ügygondnokul dr. Szarka Mihály ügyvéd neveztetett ki.

A kártalanítási eljárás a csongrádi 399. számú tjkyben 8706. 8708-8714/a hrszám alatt a Bozsik Mihály, Bozsik Apolló Samu Mihályné, Bozsik János, Bozsik Julianna Kátai B. Józsefné és Bozsik Mihály nevére felvett ingatlanokra lesz megtartva.

Szegeden, 1901. évi október hó 17.

Zachariás jegyző.

Hamza Géza elnök.

JUHÁRVÁRY LASZLO
CZEGLED

UNGHVÁRY LASZLO 300 holdas szőlő és szőlő-és gyümölcs-telepének árjegyzékét megjelent, mely 500 gyümölcsleírását tartalmazza. Nemes cseméje eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindenféle vadonos, nagymennyiségű szima és gyökere készítésére alkalmas ható bővényes szőlővessző. Ribizli, aktós, gleditsches macura, ribizli stb. Visszonteladók 20-30% engedménnyel 4-6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kitérők árjegyzék is adatkul el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Értesítés.

Draskovics Dezső úr házában a Berniczky-féle borbély üzlet azonnal kiadó. Értekezhetni lehet ez iránt Weisz Márk könyvkereskedőnél.

Csejthey Lajos

gyógyszerésznek a Szivák-téren egy teljesen elkülönített lakása, mely áll: 5 szoba, konyha, kamara, pincze és kertből, több évre haszonbérbe kiadó.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálfásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyát nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon:

Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. szám

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedük vonóval	3 frtól 15 frtig
Mesterhegedük vonóval	15 frtól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frtól 150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 frtól 100 frtig
Fuvolák	2 frtól 100 frtig
Szarnyürtők, trombita, helikon stb.	12 frtól feljebb
Czimbalmok	35 frtól 300 frtig
Rakoczy-tarogatók	30 frtól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitünő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól erős hangu 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Szőlőoltványok

szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és cseméjefajokban festettán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemétek és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás lövő, len gyorsan fejlődő sűrűségű. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhiogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem halálhagynak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer cseméje elég 200 méterre. — Ár 6 frt.

Diócsémétek

Oriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Széles tenyenyomatu **diócsémétek** ingyen és bérmentve küldetik minden rendelés. kötelezettség nélkül. Az árjegyzékben kivül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címere ingyen és bérmentve küldetett, mely minden az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városban, faluban, puszán, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll. **Kik rendelni semmit sem akarnak**, mert bennük számos oly vélemények foglalnak, melyek mindeneknek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **Ermelléki első szőlőoltvány-telep. Nagy Kágya, u. p. Székesfehérvár.**

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csepplőgépgyára.

2- és 3-vasúti ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Résletes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetnek.

Locomobil és gőzcsepplőgépek készletek a világ legnagyobb csepplőgépgyárunkban. Iker-csepplők, üszítő-rosztek, aratógépek, szénnyújtók, boronák.

3 1/2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 120, 150, 200, 250, 300, 400, 500, 600, 800, 1000, 1200, 1500, 2000, 2500, 3000, 4000, 5000, 6000, 8000, 10000, 12000, 15000, 20000, 25000, 30000, 40000, 50000, 60000, 80000, 100000, 120000, 150000, 200000, 250000, 300000, 400000, 500000, 600000, 800000, 1000000, 1200000, 1500000, 2000000, 2500000, 3000000, 4000000, 5000000, 6000000, 8000000, 10000000, 12000000, 15000000, 20000000, 25000000, 30000000, 40000000, 50000000, 60000000, 80000000, 100000000, 120000000, 150000000, 200000000, 250000000, 300000000, 400000000, 500000000, 600000000, 800000000, 1000000000, 1200000000, 1500000000, 2000000000, 2500000000, 3000000000, 4000000000, 5000000000, 6000000000, 8000000000, 10000000000, 12000000000, 15000000000, 20000000000, 25000000000, 30000000000, 40000000000, 50000000000, 60000000000, 80000000000, 100000000000, 120000000000, 150000000000, 200000000000, 250000000000, 300000000000, 400000000000, 500000000000, 600000000000, 800000000000, 1000000000000, 1200000000000, 1500000000000, 2000000000000, 2500000000000, 3000000000000, 4000000000000, 5000000000000, 6000000000000, 8000000000000, 10000000000000, 12000000000000, 15000000000000, 20000000000000, 25000000000000, 30000000000000, 40000000000000, 50000000000000, 60000000000000, 80000000000000, 100000000000000, 120000000000000, 150000000000000, 200000000000000, 250000000000000, 300000000000000, 400000000000000, 500000000000000, 600000000000000, 800000000000000, 1000000000000000, 1200000000000000, 1500000000000000, 2000000000000000, 2500000000000000, 3000000000000000, 4000000000000000, 5000000000000000, 6000000000000000, 8000000000000000, 10000000000000000, 12000000000000000, 15000000000000000, 20000000000000000, 25000000000000000, 30000000000000000, 40000000000000000, 50000000000000000, 60000000000000000, 80000000000000000, 100000000000000000, 120000000000000000, 150000000000000000, 200000000000000000, 250000000000000000, 300000000000000000, 400000000000000000, 500000000000000000, 600000000000000000, 800000000000000000, 1000000000000000000, 1200000000000000000, 1500000000000000000, 2000000000000000000, 2500000000000000000, 3000000000000000000, 4000000000000000000, 5000000000000000000, 6000000000000000000, 8000000000000000000, 10000000000000000000, 12000000000000000000, 15000000000000000000, 20000000000000000000, 25000000000000000000, 30000000000000000000, 40000000000000000000, 50000000000000000000, 60000000000000000000, 80000000000000000000, 100000000000000000000, 120000000000000000000, 150000000000000000000, 200000000000000000000, 250000000000000000000, 300000000000000000000, 400000000000000000000, 500000000000000000000, 600000000000000000000, 800000000000000000000, 1000000000000000000000, 1200000000000000000000, 1500000000000000000000, 2000000000000000000000, 2500000000000000000000, 3000000000000000000000, 4000000000000000000000, 5000000000000000000000, 6000000000000000000000, 8000000000000000000000, 10000000000000000000000, 12000000000000000000000, 15000000000000000000000, 20000000000000000000000, 25000000000000000000000, 30000000000000000000000, 40000000000000000000000, 50000000000000000000000, 60000000000000000000000, 80000000000000000000000, 100000000000000000000000, 120000000000000000000000, 150000000000000000000000, 200000000000000000000000, 250000000000000000000000, 300000000000000000000000, 400000000000000000000000, 500000000000000000000000, 600000000000000000000000, 800000000000000000000000, 1000000000000000000000000, 1200000000000000000000000, 1500000000000000000000000, 2000000000000000000000000, 2500000000000000000000000, 3000000000000000000000000, 4000000000000000000000000, 5000000000000000000000000, 6000000000000000000000000, 8000000000000000000000000, 10000000000000000000000000, 12000000000000000000000000, 15000000000000000000000000, 20000000000000000000000000, 25000000000000000000000000, 30000000000000000000000000, 40000000000000000000000000, 50000000000000000000000000, 60000000000000000000000000, 80000000000000000000000000, 100000000000000000000000000, 120000000000000000000000000, 150000000000000000000000000, 200000000000000000000000000, 250000000000000000000000000, 300000000000000000000000000, 400000000000000000000000000, 500000000000000000000000000, 600000000000000000000000000, 800000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000, 1200000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000, 2500000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000, 8000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000, 12000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000, 25000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000, 80000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000, 120000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000, 250000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000, 800000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000, 1200000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000, 2500000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000, 8000000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000, 12000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000, 25000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000, 80000000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000000, 120000000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000000, 250000000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000, 800000000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000000, 1200000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000000, 2500000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000, 8000000000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000000, 12000000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000000, 25000000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000000, 40000000000000000000000000000000000, 50000000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000000, 80000000000000000000000000000000000, 100000000000000000000000000000000000, 120000000000000000000000000000000000, 150000000000000000000000000000000000, 200000000000000000000000000000000000, 250000000000000000000000000000000000, 300000000000000000000000000000000000, 400000000000000000000000000000000000, 500000000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000000, 800000000000000000000000000000000000, 1000000000000000000000000000000000000, 1200000000000000000000000000000000000, 1500000000000000000000000000000000000, 2000000000000000000000000000000000000, 2500000000000000000000000000000000000, 3000000000000000000000000000000000000, 4000000000000000000000000000000000000, 5000000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000000, 8000000000000000000000000000000000000, 10000000000000000000000000000000000000, 12000000000000000000000000000000000000, 15000000000000000000000000000000000000, 20000000000000000000000000000000000000, 25000000000000000000000000000000000000, 30000000000000000000000000000000000000, 400000000000000